

19 Mayıs'ın ruhu

Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı 19 Mayıs 1919 günü, sadece Türk ulusu için değil tüm mazlum uluslar için ulusal kurtuluş ve bağımsızlık yolunda ilk adımın atıldığı tarihi bir gündür. 19 Mayıs 1919, Türk ulusu için ulusal kurtuluş ve tam bağımsızlık ruhunu ifade eder. Anadolu halkı, bu ruhla, Atatürk'ün önderliğinde bağımsızlık mücadelesi vermiş ve ulusal bir bilinçle Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini atmıştır. Bu özelliği nedeniyle tam bağımsızlığı simgeleyen 19 Mayıs, ulusal bayram olarak kutlanmayı hak eden bir gündür.

Faşist bayramı değil

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nın kutlanma biçimi de bu yıl değiştirildi. Bu değişikliği savunanların gerekçelerinden biri, 19 Mayıs'ın, tek tip insan yaratmak amacıyla Hitler Almanyası ve Mussolini İtalyası'nın faşist bayramlarından alındığı iddiasıydı. 19 Mayıs'ta Türk gençlerinin, tıpkı faşist Almanya ve İtalya'da olduğu gibi "Şef"e bağlılık hareketleri yaptıkları bir bayram olduğu öne sürüldü. Bu tezler uydurma tezlerdir.

Atatürk hiç izlemedi

Önce şunu belirtmek gerekir ki, Mustafa Kemal Atatürk, Samsun'a çıktığı gün olan 19 Mayıs bayramını hiç izlememiştir. 19 Mayıs'ın ulusal bayram ilan edildiği tarih, 20 Haziran 1938'dir ve o tarihte Atatürk artık hasta yatağındadır. Bu nedenle Samsun'a ayak bastığı günün bayram kutlamalarını izleyememiştir. O tarihe kadar kendi adına bir bayram ilan edilmesi talebinde bulunmamış olan Atatürk'ün, Almanya'nın Hitler'ine, İtalya'nın Mussolini'sine özenerek, "Şef"e bağlılık bayramı icat ettiğini öne sürmek abesle iştigaldir.

Daha önce de vardı

Tam bir cumhuriyet öğretmeni olan eğitim tarihçisi Necdet Sakaoğlu'nun televizyonda çok güzel anlattığı gibi gençlik bayramı Osmanlı döneminde de vardı. İlk kez 1916 yılında gençliğin jimnastik gösterisi biçiminde kutlandı. Bu gösterileri düzenleyecek kapasiteye sahip tek kuruluş olan İstanbul'daki Muallim Mektebi düzenledi ve o yıldan sonra bu kutlamalar her yıl yapıldı. Kız ve erkek öğrencilerin birlikte yaptıkları gösterilerin amacı gençliğin beden sağlığı ve hareket kabiliyetlerini sergilemeleriydi. Bu bayram, 1938'de Atatürk'ün ulusal kurtuluşun ilk adımını attığı 19 Mayıs günüyle buluşturuldu ve cumhuriyet gençliği için çok daha büyük bir anlam kazandı.

Halkın katılımı

19 Mayıs'ın halkın bayramı olmadığı tezi de çürüktür. Yine Sakaoğlu hocamızın de belirttiği gibi 19 Mayıs, tıpkı 23 Nisan gibi halkın en fazla katıldığı bayramdır. Stadyumlarda ve okullarda düzenlenen bayram törenlerine her anne-baba büyük bir sevinç ve mutlulukla katılmış, gösterilerde çocuklarını izlemiş, sonrasında çocuklarıyla bayram şenliklerinde yer almışlardır.

Samsun'dan toprak ve bayrak

19 Mayıs'ın Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna uzanan anlamına uygun bir sportif faaliyet, Samsun'dan alınan toprağın ve Türk bayrağının, genç atletler tarafından mevcut Cumhurbaşkanı'na teslim edilmesi idi. Bu koşu, bu yıl kaldırıldı. Oysa, bu güzel ve anlamlı bayrak koşusunun Türk gençliğini ve halkını rahatsız eden bir yönü olduğu düşünülemez.

Ayrışma günü olmamalı

Askeri geçitler artık dünyada kalmadı, 19 Mayıs da daha çok sivil bir anlayışla kutlansın derken, devletin uzak ve soğuk durduğu bir güne dönüştürülmemelidir. 19 Mayıs, Anadolu halkının, kurtuluşuna, ulus birliğine ve bağımsızlığına ulaşan ulusal kurtuluş mücadelesini başlattığı gündür. Bu nedenle birlik içinde, ulusça kutlanmalıdır. Ancak dün tanık olduğumuz kutlamalar, bir ayrışma günü olma yolunda ciddi işaretler taşıyordu. 19 Mayıs, her partinin, her gençlik derneğinin, her belediyenin, her valiliğin kendi siyasi görüşüne göre değişik şekillerde kutladığı bir ayrışma günü olmamalıdır.